فاجعه بزرگ کم سابقه در تاریخ حج رقم خورد

کشتار ضیوف الرحمان با مدیریت سعودی

۱۳۳ حاجی ایرانی کشته و ۳۶۰ نفر مفقود اعلام شده‌اند

گزارش
مهدی پورصفا

«...اگر می‌خواستیم به جهان اسلام ثابت کنیم که کلیدداران کنونی کعبه لیاقت میزبانی سربازان و میهمانان خدا را ندارند و جز تأمین امریکا و اسرائیل و تقدیم منافع کشورشان به آنان کاری از دستشان برنمی‌آید، بدین خوبی نمی‌توانستیم بیان کنیم و اگر می‌خواستیم به دنیا ثابت کنیم که حکومت آل‌سعود، این وهابی‌های پست بی‌خبر از خدا بسان خنجرند که همیشه از پشت در قلب مسلمانان فرو رفته‌اند، به این اندازه که کارگزاران ناشی و بی‌اراده حاکمیت سعودی در این قساوت و بی‌رحمی عمل کرده‌اند، موفق نمی‌شدیم و حقا که این وارثان ابی‌سفیان و ابی لهب و این رهروان راه یزید روی آنان و اسلاف خویش را سفید کرده‌اند...»

این فراز بخشی از پیام تاریخی امام خمینی (ره) بنیانگذار انقلاب اسلامی است که سال ۶۶ به مناسبت قتل عام حجاج بیت‌الله الحرام توسط نیروهای آل‌سعود صورت گرفت. اکنون ۲۸ سال از آن فاجعه دردناک می‌گذرد و بار دیگر جنایتی به مراتب فجیع‌تر از آن روزها باز هم به‌دست مأموران آل سعود تکرار شد. نوار جنایت‌ها و بی‌کفایتی‌های حاکمان آل سعود از ۲۰ شهریور آغاز شد؛ زمانی که ادعا شد بر اثر وزش توفان تعدادی از جرثقیل‌های مسجدالحرام سقوط کرد و طی آن بیش از ۴۰۰ نفر از حجاج بیت‌الله الحرام کشته و زخمی شدند که در میان کشته‌شدگان ۱۲ نفر از هموطنان ایرانی بودند.

روز پنج‌شنبه اما فاجعه زمانی عمیق‌تر شد که حجاج بیت‌الله الحرام در جریان برگزاری مراسم حج در سرزمین منا گرفتار حادثه‌ای به مراتب بزرگ‌تر از فجایع گذشته شدند.

مأموران امنیتی پر شماری که هر سال وظیفه حفاظت از مراسم حج را بر عهده داشتند، امسال هر کدام عازم جبهه‌ای شده‌اند که توسط عربستان در یکی از کشورهای منطقه همچون یمن و سوریه بازشده و امروز حج به دست عده‌ای مأمور بی‌تجربه افتاده است.

بسته شدن دو مسیر از پنج مسیر منا زمینه ازدحام جمعیت و فاجعه‌ای را فراهم کرد که صدها نفر را قربانی کرد و زائران خانه خدا در حرم امن الهی قربانی این بی‌تدبیری شده‌اند. تا لحظه تنظیم خبر بیش از ۳هزار تن از حجاج قربانی این حادثه شده‌اند و تا عصر دیروز ۱۳۳ حاجی ایرانی از میان کشته‌شدگان این حادثه شناسایی شده‌اند و اعلام شد که ۳۶۰ حاجی ایرانی هم جزو مفقودان حادثه‌اند!

به نظر می‌رسد با وجود تبعات تلخ حادثه زمینه‌ای فراهم شده است تا سازمان‌های بین‌المللی اسلامی مدیریت حج را از کشور عربستان گرفته و در اختیار یک نهاد بین‌المللی قرار دهند.

واقعیت این است که مدت‌هاست اندیشه چنین مسئله‌ای از سوی اندیشمندان مسلمان مطرح می‌شود. کسانی که به عینه بی‌تجربگی سعودی‌ها را در ایجاد چنین فجایعی دیده‌اند و شاید جلال آل‌احمد بود که مدیریت سعودی‌ها را یک بدویت موتوریزه نامید و اینکه باید این مدیریت از آنها گرفته شود.

حالا زمان مناسبی است که با زنجیره چنین اتفاقاتی مدیریت مکه و مدینه این دو شهر بزرگ اسلامی از دستان رژیم‌سعودی گرفته شود چرا که حالا صحبت بر سر جان حجاج است و نمی‌توان آن را یک مسئله فرقه‌ای دانست؛ نکته‌ای که باید مورد توجه وزارت امورخارجه قرار بگیرد که حتی امروز پشتیبانی بین‌المللی در خارج از کشورهای مسلمان را دارد.

حادثه منا حادثه‌ای تلخ بود، اما می‌توان با بین‌المللی کردن مکه و مدینه جلوی تکرار چنین وقایعی را گرفت.

■ دستورات رئیس جمهور

حسن روحانی رئیس‌جمهور اسلامی ایران که صبح پنج‌شنبه برای حضور در مجمع عمومی سازمان ملل متحد عازم نیویورک شده است، در بدو ورود به فرودگاه جان اف کندی پیام تسلیتی خطاب به خانواده‌های حجاج صادر کرد و خواستار رسیدگی وزارت امور خارجه به این مسئله شد.

در پیام تسلیت روحانی آمده است: خبر تأسف بار و تأثربرانگیز فاجعه کشته و مجروح شدن بیش از ۲۰۰ نفر ازحجاج ایرانی بیت‌الله الحرام در آستانه ورود به نیویورک غمی سنگین بر اینجانب و هیئت همراه مستولی نمود. درگذشت حجاج عزیزمان در کنار متمسکین به حبل الله از امت اسلامی و مجروح شدن ضیوف الرحمان در لباس احرام در سرزمین وحی و در آرزوی وصال حق تعالی مصداق روشن «من یخرج من بیته مهاجرا الی الله» است که «فقد وقع اجره علی الله».

بی‌شک اعلام سه روز عزای عمومی در کشور نیز که مبین عمق این فاجعه است، حداقل همدردی دولت و ملت شریف ایران با بازماندگان این فاجعه خواهد بود.

اینجانب با تسلیت فاجعه دردناک منا، به محضر حضرت ولی عصر(عج)، بازماندگان معزز، مقام معظم رهبری و ملت شریف ایران، از جناب آقای جهانگیری معاون اول محترم می‌خواهم تا در اسرع وقت با تشکیل ستاد ویژه رسیدگی به این فاجعه و تجمیع امکانات لازم، ضمن اطلاع رسانی به ملت شریف ایران، اقدامات زیر را انجام داده و مستمراً به اینجانب گزارش دهد:

۱- با اعزام تیم‌های امداد در صورت لزوم و ارسال هواپیما به کشور عربستان، رسیدگی به امور حجاج بیت‌الله الحرام، مجروحان فاجعه و انتقال درگذشتگان به کشورمان را در اولویت اقدامات ستاد قرار دهند. لازم است حجاج عزیز احساس نمایند می‌توانند سایر مناسک باقیمانده خود را در آرامش و امنیت انجام داده و وفق برنامه به کشور خود باز گردند.

۲- از استانداران محترم خواسته شود با حضور در منازل درگذشتگان و مجروحان فاجعه ضمن ابلاغ پیام تسلیت اینجانب، کمک‌های لازم و تسهیلات مکفی برای انجام امور مربوطه را در اسرع وقت ارائه نمایند.

۳- وزارت امورخارجه و سفیر ایران در عربستان موظفند ضمن بررسی چگونگی رخ دادن این فاجعه تمامی اقدامات لازم جهت احقاق حقوق درگذشتگان و حادثه‌دیدگان را به عمل آورده و از دولت عربستان نیز می‌خواهم ضمن به عهده گرفتن مسئولیت این فاجعه، به وظایف قانونی واسلامی خود در این زمینه عمل نمایند.

ضمن همدردی مجدد با خانواده‌های آسیب‌دیدگان از درگاه خداوند متعال طلب مغفرت برای جان‌باختگان، آرزوی شفای عاجل برای مجروحان و حج مقبول و سعی مشکور برای حجاج عزیز کشورمان توأم با امنیت کافی و سلامت مسئلت دارم.

اکبر مسلمین و حین انجام مناسک حجاج در منطقه منا به وقوع پیوست و روز رحمت الهی را به واقعه‌ای حزن انگیز و فراموش ناشدنی برای مسلمانان مبدل ساخت.

در این شرایط ضرورت دارد امت اسلامی با تدبیر به بررسی علل ناتوانی متولیان برگزاری این مراسم در انجام وظایف خود و قصور صورت گرفته بپردازد تا شاهد وقوع مجدد اینگونه حوادث دردناک نباشیم.

لازم است چگونگی مدیریت این مراسم عظیم الهی از سوی تمامی کشورهای مسلمان، سازمان کنفرانس اسلامی و بین‌المجالس اسلامی مورد ارزیابی و بررسی قرار گرفته و تمهیدات لازم برای برگزاری مراسم مطلوب حج اندیشیده شود.

آنچه همه ملت‌های مسلمان انتظار دارند آن است که دولت سعودی به وظایف خود با تدبیر و تعهد عمل نموده، ضمن برخورد با مجرمان و خاطیان توضیحات قانع کننده‌ای در مورد آنچه بر میهمانان ضیافت الهی رفته است به امت اسلامی و جهانیان ارائه دهد.

همچنین ضمن تشکر و قدردانی از نماینده محترم مقام معظم رهبری و سرپرست حجاج ایرانی حجت‌الاسلام و المسلمین قاضی عسگر و رئیس محترم سازمان حج و زیارت جناب آقای اوحدی و همه دست اندرکاران که زحمات طاقت فرسایی برای رسیدگی به وضع درگذشتگان و مصدومان متحمل شده‌اند، ان‌شاءالله تا به پایان رساندن رسیدگی به امور جان باختگان و مجروحان به بهترین طریق ممکن از پا ننشینند و پیگیری‌های لازم را انجام دهند.

اینجانب ضمن عرض تسلیت این حادثه تلخ به پیشگاه حضرت بقیه الله الاعظم ارواحنا لتراب مقدمه الفداء؛ مقام معظم رهبری؛ امت بزرگ اسلامی، ملت شریف ایران و خانواده‌های داغدار، شفای عاجل حادثه دیدگان و آمرزش درگذشتگان را از درگاه خداوند متعال مسئلت می‌کنم.

■ ادامه پیگیری‌ها برای شناسایی اجساد ناشناس

همچنین آیت‌الله آملی لاریجانی جان‌باختن تعدادی از زائران بیت‌الله الحرام در منا را تسلیت گفت و عنوان کرد: دولت سعودی باید مسئولیت مدیریت غلط خود را که موجب بروز این فاجعه شد بپذیرد.

نمای نزدیک

رهبر انقلاب:

دولت سعودی با پذیرش مسئولیت خود در این حادثه به لوازم آن عمل کند

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی درپی فاجعه مصیبت‌بار روز پنج‌شنبه در منا که در آن جمع کثیری از میهمانان الهی جان خود را از دست دادند با صدور پیامی ضمن ابراز همدردی با مصیبت‌دیدگان این حادثه اندوه‌بار و تسلیت به بازماندگان آنان تأکید کردند: دولت سعودی موظف است مسئولیت سنگین خود را در این حادثه تلخ پذیرفته و به لوازم و قاعده حق و انصاف عمل کند.

ایشان ضمن اعلام سه روز عزای عمومی در کشور افزودند: مدیریت غلط و اقدامات ناشایسته‌ای که عامل این فاجعه بوده است نیز نباید از نظر دور بماند. متن پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی به شرح زیر است.

بسم الله الرحمن الرحیم

انا لله و انا الیه راجعون

فاجعه مصیبت‌بار امروز در منا که در آن جمع کثیری از ضیوف‌الرحمان و مؤمنانِ مهاجر الی‌الله از کشورهای گوناگون جان باختند، اندوهی بزرگ در جهان اسلام پدید آورده و عید آنان را عزا کرده است. در میهن عزیز ما نیز دهها خانواده که مشتاقانه در انتظار عزیزان حج‌گزار خود بودند، اکنون به عزای آنان نشسته‌اند. اینجانب با قلبی سرشار از غم و همدردی با مصیبت‌دیدگان، این حادثه اندوه‌بار را به روح مطهر حضرت رسول اعظم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) و به ساحت مقدس ولی‌الله الاعظم حضرت صاحب‌الزمان (اروحنا فداه) که صاحب‌عزای اصلی است و به همه بازماندگان و عزاداران در سراسر جهان اسلام به ویژه در ایران عزیز تسلیت عرض می‌کنم و رحمت خاصه خداوند غفور و رحیم و شکور را برای این میهمانان گرامیش و شفای عاجل آسیب‌دیدگان و مجروحان را از درگاه عطوفتش مسئلت می‌نمایم و یادآور می‌شوم:

۱- مسئولان نمایندگی اینجانب و سازمان حج تلاش طاقت‌فرسای خود در شناسایی جان‌باختگان و معالجه مجروحان و اعزام به کشور و خبررسانی سریع را که سراسر امروز بدان مشغول بودند همچنان ادامه دهند و همه کسانی که توانایی دارند به آنان کمک کنند.

۲- هر گونه کمک ممکن را به حجاج دیگر کشورها نیز تعمیم دهند و حق برادری اسلامی را به انجام رسانند.

۳- دولت سعودی موظف است مسئولیت سنگین خود را در این حادثه تلخ پذیرفته و به لوازم آن به قاعده حق و انصاف عمل کند. مدیریت غلط و اقدامات ناشایسته که عامل این فاجعه بوده نباید از نظر دور بماند.

۴- جان‌باختگان این حادثه ان‌شاءالله مشمول این کلام نورانی قرآن‌اند که: «و من یخرج من بیته مهاجرا الی الله و رسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله» این برای بازماندگان، تسلای بزرگی است. آنان پس از طواف و سعی و پس از ساعات پربرکت عرفات و مشعر و در حال انجام مناسک حج به دیدار معبود شتافته‌اند و ان‌شاءالله مورد لطف و رحمت ویژه احدیتند. اینجانب با تسلیت دوباره به عزاداران، سه روز عزای عمومی در کشور اعلام می‌کنم.

والسلام علی عباد الله الصالحین
سیدعلی خامنه‌ای
دوم مهر ۱۳۹۴

همچنین روحانی در بدو ورود به نیویورک و در جمع خبرنگاران گفت: قبل از اینکه از هواپیما پیاده شوم با آقای جهانگیری صحبت کردم و دستور دادم جلسه ویژه هیئت دولت برگزار و ستاد ویژه‌ای در دولت تشکیل شود و وزارتخانه‌های مربوطه فعالیت کنند. وزارت خارجه نیز با مقامات سعودی تماس گرفته و آنان اقدامات لازم را انجام دهند، چراکه امسال این دومین حادثه‌ای است که برای حجاج به وجود می‌آید و بسیار دردناک است. به خانواده‌هایی که برای آنان این حادثه پیش آمده است تسلیت می‌گویم و برای آنان آرزوی صبر می‌کنم.

■ تمهیدی برای اداره مکه و مدینه

علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی نیز طی پیامی خواستار توجه دولت سعودی به امنیت حجاج در مراسم حج امسال شد. در پیام لاریجانی آمده است: بار دیگر در موسم مناسک حج ابراهیمی، شاهد حادثه‌ای ناگوار بودیم که باعث جان باختن و مصدومیت جمع کثیری از زائران بیت‌الله الحرام شد.

این حادثه غمبار و دردناک، در یوم‌الله قربان، عید بیته مهاجرا الی الله و رسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله» این برای بازماندگان، تسلای بزرگی است. آنان پس از طواف و سعی و پس از ساعات پربرکت عرفات و مشعر و در حال انجام مناسک حج به دیدار معبود شتافته‌اند و ان‌شاءالله مورد لطف و رحمت ویژه احدیتند. اینجانب با تسلیت دوباره به عزاداران، سه روز عزای عمومی در کشور اعلام می‌کنم.

در متن پیام رئیس دستگاه قضا آمده است: اندوه مصیبت منا که موجب جان باختن بسیاری از مؤمنان و ضیوف الرحمان در سرزمین وحی شد موجب تأسف و تأثر گردید.

اینجانب این فاجعه بزرگ را به محضر حضرت بقیه‌الله الاعظم(عج)، مقام معظم رهبری مدظله العالی و خانواده‌های این عزیزان تسلیت عرض نموده و ضمن همدردی از مسئولان مربوطه می‌خواهم تا با ادامه پیگیری‌ها و اقدامات خود در شناسایی و انتقال پیکرها و همچنین رسیدگی به امور مجروحان اقدام شایسته معمول دارند. دولت سعودی باید مسئولیت مدیریت غلط خود را که موجب بروز این فاجعه شد بپذیرد و پاسخگوی آن باشد.

بار دیگر ضمن تسلیت این فاجعه مصیبت بار، از درگاه احدیت برای درگذشتگان آرزوی لطف و مرحمت داشته و شفای عاجل مجروحان و مصدومان را نیز مسئلت دارم.

■ دولت عربستان به جهان اسلام توضیح دهد

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز دولت عربستان را در قبال فاجعه روز پنج‌شنبه منا مسئول دانست و خواستار توضیح آل سعود به جهان اسلام شد.

در پیام تسلیت آیت‌الله هاشمی رفسنجانی آمده است: مصیبت جانگداز حج امسال در عربستان و این بار در منا و رمی جمرات و کشته و مجروح شدن جمع زیادی از حجاج مظلوم بیت‌الله الحرام، به ویژه هم‌میهنان عزیزمان، دل همه مسلمانان و مردم غیور کشورمان را به درد آورد و جهان اسلام را به عزا نشاند.

اگرچه مرگ مظلومانه حجاج خانه خدا در احرام آنهم قبل از اتمام اعمال حج و در منا به مصداق آیه «و من یخرج من بیته مهاجرا الی الله و رسوله ثم یدرکه الموت فقد وقع اجره علی الله» اجر عظیمی در بارگاه الهی دارد اما از تقصیر و سوء مدیریت مسئولان نظم این مراسم عظیم در دولت عربستان کم نمی‌شود و در قبال آن مسئولند و باید برای دنیای اسلام توضیح دهند.

اینجانب با نهایت تأسف و تأثر ضمن همدردی، این فاجعه غمبار را به همه مسلمانان، مردم عزیز ایران و به ویژه خانواده‌هایی که عزیزانشان را از دست داده‌اند، صمیمانه تسلیت می‌گویم و برای مجروحان و مصدومان این حادثه از درگاه خداوند آرزوی سلامت و بهبودی کامل دارم.

انتظار می‌رود مسئولان ذی‌ربط در دولت و همه سازمان‌ها و ارگان‌های درمانی، امدادی و پشتیبانی در اسرع وقت، اقدامات لازم و فوری را برای کاستن از ابعاد این فاجعه و کاهش آلام داغ دیدگان و مجروحان به عمل آورند.

■ بی‌کفایتی سعودی‌ها در اداره حج

همچنین آیت‌الله یزدی رئیس مجلس خبرگان رهبری نیز طی پیامی به بازماندگان این حادثه تسلیت گفته و دولت عربستان را در قبال این حادثه مسئول دانست.

در پیام رئیس مجلس خبرگان آمده است: در مراسم حج امسال شاهد حوادث ناگواری هستیم که امنیت حجاج بیت‌الله الحرام را تهدید می‌کند. در تازه‌ترین فاجعه که در سرزمین منا رخ داد حاجیان زیادی از کشورهای اسلامی از جمله کشورمان یا جان خود را از دست دادند یا زخمی و مجروح شدند.

بروز حوادث روزهای گذشته در سرزمین وحی، حکایت از بی‌کفایتی و بی‌تدبیری مسئولان عربستان سعودی در اداره و مدیریت برگزاری حج ابراهیمی دارد.

ضرورت پیگیری جدی موضوع و پذیرش مسئولیت سهل‌انگاری و سوءمدیریت کسانی که خود را خادم الحرمین می‌نامند، اما به جای تأمین امنیت مسلمین در موسم حج با دخالت‌های نابجا در امور سایر کشورهای اسلامی به ویژه یمن مظلوم و حمایت از گروه‌های تندرو و افراطی چهره اسلام را مشوه کرده و مسلمانان را در بحرین، عراق و سوریه به خاک و خون کشیده و بذر عداوت، دشمنی و ناامنی را در منطقه می‌کارند بر کسی پوشیده نیست.

اینجانب ضمن عرض تسلیت و همدردی با تمام خانواده‌ها و بازماندگان این فجایع و طلب غفران الهی برای جان باختگان و آرزوی شفا و بهبودی برای مجروحان این حادثه دردناک، به ویژه خانواده‌ها و آسیب دیدگان کشورمان، از سران کشورهای اسلامی به ویژه سازمان کنفرانس اسلامی می‌خواهم علاوه بر محکومیت رژیم آل‌سعود، با توجه به جایگاه و عظمت حرمین شریفین برای اداره صحیح و کارآمد آن تدبیری شایسته بیندیشند.

■ اعلام آمادگی سپاه و بررسی حادثه مکه در شورای عالی امنیت ملی

همچنین سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای انتقال مجروحان و جان باختگان حادثه منا اعلام آمادگی کرد.

در همین رابطه سردار رمضان شریف مسئول روابط عمومی کل سپاه ضمن ابراز همدردی و تسلیت به بازماندگان این حادثه، از آمادگی نیروی هوافضای سپاه برای کمک رسانی در این خصوص خبر داد و گفت: این نیرو با استفاده از هواپیماهای مخصوص و کادرهای پزشکی متخصص و با تجربه آماده هرگونه کمک‌رسانی درصورت فراهم شدن زمینه‌های لازم است.

شریف اظهار داشت: سردار حاجی‌زاده فرمانده نیروی هوافضا نیز با اعلام این آمادگی گفته است تمامی امکانات لازم را برای کمک رسانی در جهت انتقال مجروحان و شهدا به‌کار خواهد گرفت. نیروی هوافضای سپاه در گذشته نیز با حضور همه جانبه در حوادثی نظیر سیل و زلزله آمادگی خود را برای کمک‌رسانی به هموطنان نشان داده و از این رو تجربیات فراوانی در این زمینه دارد و امیدواریم با فراهم شدن زمینه اجرایی شدن این اقدامات، بتوانیم سهم کوچکی در تسکین آلام هموطنان عزیزمان داشته باشیم.

همچنین سخنگوی شورای امنیت ملی نیز طی مصاحبه‌ای از تشکیل کمیسیونی برای بررسی این حادثه زیر نظر این شورا خبر داد و ابراز امیدواری کرد نتایج این بررسی بتواند زمینه همکاری با دولت عربستان را برای همکاری در زمینه جلوگیری از تکرار این حادثه فراهم کند.

در این میان بسیاری از شخصیت‌های حزبی و سیاسی نیز عملکرد دولت عربستان را محکوم کرده و خواستار پاسخگویی عاجل عربستان در این زمینه شده‌اند.

> حالا زمان مناسبی است که با زنجیره چنین اتفاقاتی مدیریت مکه و مدینه این دو شهر بزرگ اسلامی از دستان رژیم‌سعودی گرفته شود چرا که حالا صحبت بر سر جان حجاج است و نمی‌توان آن را یک مسئله فرقه‌ای دانست؛ نکته‌ای که باید مورد توجه وزارت امور خارجه قرار بگیرد که حتی امروز پشتیبانی بین‌المللی در خارج از کشورهای مسلمان را دارد

گزیده خبر

مراجع عظام تقلید:

مدیریت حج باید از سیطره سعودی‌ها خارج شود

مراجع تقلید ضمن ابراز تأسف از رخدادهای غمبار واقع شده در حج امسال و تسلیت به بازماندگان کشته شدگان، ناتوانی آل‌سعود در تأمین ابتدایی امنیت جان زائران را مؤیدی بر بی‌کفایتی مقامات سعودی در مدیریت حرمین شریفین دانستند.

آیت‌الله شبیری زنجانی با صدور پیام تسلیتی درگذشت زائران حوادث مکه مکرمه را به خانواده‌های آنان تسلیت گفت و ابراز امیدواری کرد تدبیری اندیشیده شود تا جهان اسلام شاهد چنین وقایعی نباشد.

آیت‌الله صافی گلپایگانی نیز در پی وقوع حادثه اسفناک مکه مکرّمه پیامی صادر و تصریح کرد: بی‌شک وقوع چنین حوادث دردناکی، تکلیف را برای امّت اسلامی زیادتر نموده که باید با تدبیر و مدیریت صحیح و هماهنگی کامل از تکرار چنین وقایع ناگواری جلوگیری کنند. در بخشی از این پیام آمده است: بی‌شک وقوع چنین حوادث دردناکی، تکلیف را برای امّت اسلامی زیادتر نموده که باید با تدبیر و مدیریت صحیح و هماهنگی کامل از تکرار چنین وقایع ناگواری جلوگیری نموده و راه برای انجام مناسک حج در خانه امن الهی که قبله مسلمانان و کعبه آمال چند میلیارد مسلمان می‌باشد فراهم نمایند. آیت‌الله مکارم شیرازی هم در پی حوادث مکه سخنان مهمی را ایراد و از بی‌توجهی حکام و مأموران سعودی در حفظ جان ضیوف الرحمن به شدت انتقاد کرد. این مرجع تقلید با بیان اینکه این حادثه نشان می‌دهد آل‌سعود توانایی اداره حرمین شریفین را ندارد، از بی‌تدبیری مقامات سعودی انتقاد و تصریح کرد: کدام عقل سلیم اجازه می‌دهد در بالای مسجدالحرام در ایامی که میلیون‌ها نفر برای زیارت می‌آیند جرثقیلی باشد که یک توفان باعث سقوط آن شود و ۲۹۰ نفر زخمی و کشته شوند.

استاد برجسته درس خارج حوزه علمیه قم با تأکید بر اینکه در معماری‌ها و ساخت و سازهای معمولی نیز کنار جرثقیل‌ها علامت خطر زده‌اند تا هشداری برای رهگذران و مردم باشد، خطاب به مقامات عربستان سعودی تصریح کرد: در این مکان که میلیون‌ها نفر می‌آیند، شما نه یک جرثقیل بلکه تعداد بسیاری جرثقیل گذاشته‌اید و بدون اینکه به علائم ایمنی توجه کنید جان مردم را به خطر می‌اندازید. وی تصریح کرد: حداقل در این یک ماه آنها را جمع کنید و بعد دوباره سر کار کنید، این چه عقل و چه مدیریتی است؟ مسجدالحرام حرم امن است و نباید بر اثر بی‌تدبیری این همه حاجی شهید و مجروح شوند.

آیت‌الله نوری همدانی نیز در پی حادثه مرگبار و اسفناک منا پیامی صادر و تأکید کرد: مصیبتی که روز پنج‌شنبه در حرکت مسلمانان برای رمی جمرات در سرزمین منا به وقوع پیوست، مصیبت بسیار بزرگ و فاجعه عظیمی برای اسلام و مسلمین است. در پیام تسلیت این مرجع تقلید آمده است: آیا وقت آن نرسیده است که مسلمانان جهان و دولت‌های اسلامی به جنایت‌هایی که آل‌سعود در تاریخ ننگین خودشان داده و روز به روز در ارتکاب جنایات بیشتر در عراق و یمن و سوریه و بحرین چهره زشت و شوم خود را بهتر نشان می‌دهند تصمیمات جدی و اجتماعی در این مورد بگیرند. همه می‌دانند که آل‌سعود که خود را خادم الحرمین الشریفین می‌دانند جز نوکری امریکا و ارتباط با صهیونیست‌ها و تقویت و ایجاد گروه های تکفیری و داعش و بوکوحرام که جز کشتار و تخریب و ایجاد تفرقه بین مسلمانان نقشی ندارند امروز یکی از مشکلات دنیای اسلام می‌باشد و بالاخره ما امروز از مسلمانان جهان می‌خواهیم که با توکل به خدا و احساس مسئولیت الهی ساکت نباشند و با وحدت و یکپارچگی در برابر قدرت‌های شیطانی تصمیمی که موجب عزّت و یکپارچگی و عظمت اسلام و مسلمین است، بگیرند. این گزارش حاکی است، آیت‌الله سبحانی نیز از حادثه مسجد الحرام به عنوان یک مصیبت یاد کرد و ضمن انتقاد از کم‌توجهی آل‌سعود به حفظ جان میهمانان بیت‌الله الحرام، گفت: ما نیز نسبت به این جریان در سوگ نشسته‌ایم.

روحانی در سازمان ملل چرایی حمله عربستان به یمن را مطرح کند

رئیس‌جمهور در مجمع عمومی سازمان ملل نسبت به بی‌تفاوتی مجامع بین‌المللی در قبال اقدامات عربستان سعودی در یمن پرسش کنند.

محمدحسن آصفری عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با مهر، در خصوص اولویت‌های سخنرانی رئیس‌جمهور در مجمع عمومی سازمان ملل، گفت: سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل فرصت خوبی است تا جمهوری اسلامی ایران دیدگاه‌ها و نظرات خود را به اطلاع رؤسای جمهور و مجمع عمومی سازمان ملل برساند. وی افزود: یکی از مسائل مهمی که رئیس‌جمهور باید در مجمع عمومی سازمان ملل مطرح کند، تحریم‌هایی است که علیه ملت ایران روا شده است. مجمع عمومی سازمان ملل و دبیرکل سازمان ملل باید در این باره پاسخگو باشند که به چه جرمی جمهوری اسلامی ایران را تحریم کرده‌اند. نماینده مردم اراک ادامه داد: اقدامات جریانات تروریستی و تکفیری از دیگر موضوعاتی است که رئیس‌جمهور در مجمع عمومی سازمان ملل باید برای آن وقت بگذارد و در این اجلاس مسئله تهدید گروه‌های تروریستی به ویژه داعش و جبهه النصره را مطرح کرده و از مجمع عمومی سازمان ملل سؤال شود کشورهایی که تروریست‌ها را حمایت می‌کنند چه توجیهی برای این گونه جنایات در منطقه دارند. آصفری گفت: مجمع عمومی سازمان ملل باید در خصوص جنایات این کشورها پاسخگو باشد. برخی کشورهای منطقه از جمله کشورهای عربی با ارسال سلاح به گروه‌های تروریستی کمک می‌کنند. وی افزود: رئیس‌جمهور در این اجلاس نسبت به بی‌تفاوتی شورای امنیت سازمان ملل در قبال اقدامات عربستان سعودی در یمن پرسش کنند که با چه توجیهی عربستان سعودی به خود اجازه تجاوز نظامی به یک کشور دیگر را می‌دهد. عضو کمیسیون امنیت ملی خاطرنشان کرد: آقای روحانی در مجمع عمومی سازمان ملل درباره اینکه شورای امنیت به یک نهادی برای پیاده کردن سیاست‌های کشورهای زورگو تبدیل شده است، سخنرانی و این سؤال اساسی را مطرح کنند که چرا زیرمجموعه‌های سازمان ملل به نهادی برای پیاده کردن سیاست‌های خصمانه کشورهای زورگو تبدیل شده است.

آیت‌الله کعبی: سازمان کنفرانس اسلامی کمیته ویژه به عربستان اعزام کند

سازمان کنفرانس اسلامی باید با اعزام کمیته ویژه به عربستان این حوادث را مورد بررسی قرار دهد و گزارش آن را به کشورهای اسلامی ارائه کند.

آیت‌الله عباس کعبی نماینده مردم خوزستان در مجلس خبرگان رهبری با اشاره به حوادث اخیر در حج ابراهیمی و بی‌کفایتی آل سعود در مدیریت حج، ضمن تسلیت به ساحت حضرت ولی عصر (عج)، رهبر معظم انقلاب و خانواده قربانیان حج امسال اظهار داشت: متأسفانه تعداد زیادی از مسلمانان قربانی سوء تدبیر و مدیریت سعودی‌ها شدند. وی ادامه داد: این فاجعه بزرگ در یک حادثه طبیعی مثل سیل یا زلزله اتفاق نیفتاده که قابل توجیه باشد، متأسفانه عدم رعایت اصول ایمنی در خانه خدا باعث سقوط جرثقیل شد و این بار نیز عدم رعایت اصول انضباطی در رمی جمرات باعث کشته شدن نزدیک به هزار نفر از مسلمانان شد. عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم خواستار بررسی سوء تدبیر و مدیریت سعودی‌ها در سازمان کنفرانس اسلامی شد و گفت: علاوه بر مسئولیت مدنی باید مسئولیت کیفری این حوادث ناگوار نیز در دستور کار این سازمان قرار گیرد. کعبی افزود: سازمان کنفرانس اسلامی باید با اعزام کمیته ویژه به عربستان این حوادث را مورد بررسی قرار دهد و گزارش آن را به کشورهای اسلامی ارائه کند. وی با بیان اینکه باید به مدیریت آل‌سعود تأسف خورد، گفت: علاوه بر بی‌اعتمادی باید این موضوع در دستور کار مجامع بین‌المللی نیز قرار گیرد.